

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Razstava grozdja na Bizeljskem iz novih vinogradov za okraj Brežiški.

(V času od 20. do 28. septembra 1896.)

Od leta 1882. do 1886 propala je naša vinoreja zbog trtne uši, in sicer tako, da nismo skoz leta imeli nikakoršnega vinskega pridelka. In da so naši sodi prazni v kletih trohneli, vendar so brezvestni trgovci točili slavnega Bizeljanca, Pišečana, Sromljana, Sremičarja itd., kakor nekaj po onih krajih, koder je prej naše vino slovelo. Velika nevarnost pretila je našim slovečim krajem, kajti v nevarnosti smo bili, da zgubimo dobro ime in one kraje, v katere smo prej vino prodavali. Dokler smo bili brez vina, bili smo mirni. Danes pa nas silijo gospodarske sile, da se postavimo na noge in da oživimo dobro ime naših pokrajin. Pet let je sem, kar so naše gorice na ameriški podlagi ozelenele, uspehi so taki, da ni nikdo od takih niti sanjal. Vsa sredstva smo uporabili in mi nismo samo naše vinograde na novo zasadili,

ampak mi smo vinorejo obče na najvišjo stopinjo spravili. —

Mi pridelujemo vina, ki so tako dobra in še boljša kakor ona s starih trt in upamo, da se nam bode dokaz popolnoma posrečil. —

Dne 28. junija t. l. zbrali so se odborniki najglasovečih vinorejskih občin Brežiškega okraja in sklenilo se je, da se napravi izložba grozdja na Bizeljskem v prostorih tamošnje šole. Na tej razstavi udeleži se v prvi vrsti prosti kmet (vinorejec) brežiškega okraja. Tu se bode nudila vinskim kupcem prilika, da si na licu mesta pogledajo vinske pridelke in uverjeni smo, da bode vsaki z uspehi zadovoljen.

Za razstavo se je nalašč Bizeljsko izvolilo, in sicer zato, ker so tam najstarejši in največji nasadi. Izleti v bližnje gorice, ki se bodejo od komiteja razstave priredili, dokazali bodejo naš napredek na polju vinoreje. Vinski trgovci imajo tu najlepšo priliko, stare zveze ponoviti in nove skleniti. Drugi in važnejši povod te razstave je pa dolžnost hvaležnosti do onih krogov, ki so nas v tej silni borbi vsa leta vstrajno podpirali. Država, dežela in štajerska posojilnica žrtvovali so več sto

PODLISTEK.

Izplačana lakomnost.

(Konec.)

Ana vzame stari molitvenik svoje sestre, pa ga da svojemu malemu sinu. — „Na, moje dete, vzemi knjižico svoje uboge ranjke tete, ki bi te jako rada imela, da te je poznala. In kadar boš znal brati, prosi Boga, da postaneš pameten in pošten, kakor je bil tvoj oče, pa bolj srečen, kakor je tvoja mati, ki jo nadloge stiskajo od vseh strani.“ Nehote so imeli vsi pričujoči solzne oči.

Otrok poljubi staro knjigo, razklene spono in knjigo odpre.

„Oj mama“, vikne, „kako lepe podobice so tu notri!“

„Tako?“ pravi mati, vsa srečna, da je njen ljubček tako vesel.

„Glej, to je presveta Devica Marija v rudeči obleki z Jezuščekom v naročji“. . . . „Ljuba

mama, zakaj pa so jo zakrili s tem tankim papirjem?“

„Za to, da se podobe ne ogulijo.“

„Ali, mama, zakaj pa je toliko koščekov papirja na vsaki podobici?“

Mati se ozre tja — zakriči, omedli in pade v naročje notarju. Ta pa pomirja pričujoče rekoč:

„Nikar se ne vstrašite, to ni nič nevarnega; zavoljo tega ne bo umrla. — Čuješ, mali!“ dostavi, ter vzame stari molitvenik dečku iz rok, „daj to meni, ti bi še podobice raztrgal.“

Dediči odidejo in na sto in sto načinov si tolmačijo Anino omedlevico in pa delež, ki ga je prejela iz rok notarjevih.

Čez mesec dnij vidijo Ano in njenega sina, kako sta oba sicer priprosto, pa bogato oblečena in se vozita v lepi kočiji s parom konj. Po dolgem izpraševanju izvejo, da je gospa Ana kupila hišo za 200.000 kron in da vzdržuje svojemu sinu za vsako stroko vede posebnega učitelja. To jih je

tisoč za prosep nove vinoreje na Štajerskem. Hvaležno moramo priznati, da je skoraj cela svota Brežkemu okraju do sedaj v veliko pomoč prišla. Naša dolžnost je, da damo račun o tem, kako smo te velike podpore porabili. In mislimo, da se to najlože o priliki nameravane izložbe pokaže. Upamo, da bodo naši uspehi merodajne kroge spodbudili, da bodo dali tudi drugim okrajem pomoč, katero je do sedaj naš okraj užival. Pomen današnjih vrst je, merodajne kroge in vse one, ki se za novo kulturo ameriških trt zanimajo, na našo razstavo opozoriti. Natančneje določbe bodo se pa še pravočasno razglasile.

Odbor razstave grozolja na Bizeljskem,
dné 25. julija 1896.

Shod v Št. Rupertu.

„Dolenjsko politično društvo“ je v nedeljo 19. julija popoldne v Št. Rupertu priredilo shod, ki je bil prav mnogoštevilno obiskan. Prostor na župniškem dvorišču je bil lično okrašen z zastavami in zelenjem.

Društveni predsednik, veleč gosp. šentjernejski župnik Fettih je otvoril zborovanje s primernim nagovorom točno ob 1/24. uri.

Prvi govornik gospod državni in deželni posl. Fran Povše je poročal o delovanju državnega zbora. Sklicevaje se na svoje lansko poročilo v Mokronogu, govornik obširneje pojasnuje davčno reformo. Skrajni čas je že bil, da se preosnujejo davki, bremena olajšajo nižjim stanovom ter nalože na močnejša ramena. Novi prihodninski davek zadene sploh premožne kroge. S tem novim davkom pa hoče vlada na drugi strani znižati zemljiški, hišni in patentni davek, okroglo 3 milijone pa raz-

popolnoma iznenadilo. Gospa Vanda in gospod Oven si ne moreta kaj, da ne bi prišla nekega dne k notarju. Dobri Donat je ravno delal v svoji pisarni.

„Vas li motiva?“ praša ošabna gospa.

„Nič za to. Ravno vrejujem državne papirje, ki jih je nakupila gospa Ana.“

„Kaj?“ začudi se Oven, „tako kočijo si je omislila, tako drago hišo kupila ter jo s tako bogatim pohištvo preskrbela, pa še ji ostaja denarja, da ga naklada na obresti?“

„Da, res je tako.“

„Od kod pa ima ta denar?“

„Pa Vi, ki ste tako pretkani, in niste mogli tega uganiti?“

„Kdaj neki?“

„Niste li opazili, kako je zakričala, ko je pogledala v podedovani stari molitvenik?“

„Midva nisva videla ničesar.“

„Jaz pa sem mislil, da Vam je vse znano“, pravi notar norčevaje se. „V molitveniku je bilo

deliti na posamezne dežele, od katerih bo prišlo na Kranjsko okoli 60.000. Na to ob kratkem pojasni volilno reformo in pregled zemljiškega katastra.

Po dolgih obravnavah se je vlada udala, da se za prihodnjih 15 let zemljiški davek zniža za 2 1/2 milijona, ob enem pa je finančna uprava pooblaščenca, da sme vsled raznih uim in nesreč zemljiškega davka odpisati do 1 1/2 milijona. Istotako je 10 let davka prosta vsaka po trtni uši uničena parcela, ki se obnovi z novim nasadom. Govornik obrazloži zakon proti ponarejanju živil in zlorabi trgovine na obroke. Rešitve pa še čakajo velevažni načrti zakonov, kot: domovinski zakon, kmetijske zadruge in nova nagodba z Ogersko. — Popolnem opravičeno je, pravi govornik, da se avstrijski prispevek k skupnim stroškom zniža od 70 vsaj na 58 odstot., ogerski pa zviša od 30 na 42 odstot. Ako državni zbor tega ne doseže, bode zopet naša državna polovica trpela škodo na korist Ogrom, kakor jo je doslej imela.

Konečno omenja drž. podpore deželi Kranjski povodom lanskega potresa ter prihodnjih volitev, po katerih bodo skoraj gotovo prišli v državni zbor mnogo radikalnejši življi ter prinesli v zbornico svežega zraka in duha.

Koncem zanimivega govora je govorniku odmevalo živahno odobravanje, v dokaz, da so bili zborovalci popolnem zadovoljni s poročilom.

Drugi govornik, gosp. Ig. Žitnik je govoril prav po domače med splošno pohvalo o kmečkih razmerah, pojasnil razne vzroke, vsled katerih propada kmečki stan, ter navel najnujnejša sredstva, da se ohrani ta steber države. — Govornik odločno naglašala, da se mora sedanji čas

petdeset podobic in vsaka podobica je bila zavita v deset bankovcev po tisoč kron. Na ta način je dobila od vseh zavržena Ana 500.000 kron.“

„Moj Bog!“ vzdihne Oven, kakor da je tresčilo vanj.

„Da sem jaz to vedela!“ toži gospa Vanda.

„Saj ste imeli prya pravico voliti“, doda notar, in jaz sem Vam še prigovarjal, da vzemite molitvenik, pa me niste hoteli poslušati.“

„Komu pa bi bilo še v sanjah na misel prišlo, da more biti v starem molitveniku skrit tako velik zaklad!“

„To se kaj lepo vjema. Gospodičina Rozalija M. je trpela pomanjkanje, predno se je izselila, zato si je shranila ono vsoto v molitvenik, ko bi se slučajno pripetilo, da mora še kdaj zapustiti svoje zavetje v samostanu.“

Dediča se poslovita; kako pa je vse vrelo jeze in zavisti v njunih srcih, to naj ugibljejo častiti čitatelji sami.

tudi preprosti kmet več ali manj pečati s politiko to je, on mora vedeti, kaj drugi delajo ž njim. Ker kmet sam nima časa ali denarja, da bi redno čital časnike, zato se mu mora na shodih pojasnjevati njegov položaj. In to ne zaradi tega, da bi mu budili obupnost, zavist, jezo, upornost, kakor nameravajo rudeči socijalisti, temveč da našemu kmetu vzbujamo samozavest, da ga opozarjamo na razne napake in razvade, ob enem pa s kmetom jednega duha in srca povzdiguje glas do onih faktorjev, ki morejo in tudi morajo pomagati kmečkemu in sploh nižjemu ljudstvu, ako želé sploh blagor države in dežele. Za to pa je zadnji čas, kmetom gre že voda v grlo.

Govornik s številkami dokazuje, da od leta 1868 grozno propada kmetiški stan; to dokazujejo rastoči dolgovi, množeče se prisilne prodaje zemljišč in ponekodi že nepopisna revščina. Pomoči vredni so sploh vsi delavski stanovi, pravi govornik, toda največji revež je kmet, on je podoben svetopisemskemu človeku, ki je pal med razbojnike. Bodi mu usmiljen Samaritan vsakdo, kdor mu hoče in more pomagati; sicer propade prva opora države, podlaga in korenina naroda slovenskega. Če ta vsahne, kje je naš narod? Narod še nismo mi duhovniki, advokate, notarji, učitelji, uradniki; narod naš živi večinoma pod slamnato streho ter strahom zrè v bližnjo negotovo bodočnost. Ne pustimo, da bi se ga polastila obub in žalost, temveč olja tolažbe vlivajmo mu v njegove duševne rane; ne sramujmo se njegovih žaljev in podkovanih čevljev, saj smo vsi le njegovi sinovi. Vredni njegovi sinovi pa smo, če mu kažemo pot iz bed in nadlog do boljše prihodnosti, do zagotovljenega obstanka na domači, na slovenski zemlji, katero oratar sedaj moči s solzami žalosti. Glejmo, da ne zabredemo v irske razmere, ter da zastavimo pot socijalističnemu duhu, ki se sili od zunaj v deželo. To ni dolžnost le duhovnikov, temveč vseh domo- in rodoljubov, če jim ni rodoljubje le prazna beseda.

Dolžnost pa je tudi vlade, da ne gleda malomarno na socialno gibanje. Tudi njej kličemo: principiis malis obsta! V začetku se ustavi zlegu:

Govornik konečno našteva razna sredstva, s katerimi bi se pomoglo kmečkemu stanu, tako so: kmečki domovi, zadruga, zalaganje vojske brez židovskih in požidovljenih prekupcev, boljši dedni zakon, omejitev beraških ženitev, prememba poselskega reda, posojilnice, gospodarska naprednost v živinoreji, sadjereji in vinoreji, manjša bahatost pri dotah itd. Govornik konča med živahnim odobravanjem, da hoče po svoji vesti tudi v prihodnje po skromnih močeh delovati v blagor največjega reveža med delavci, to je, za kmeta, brez ozira na polena od leve in desne.

Kot zadnji govornik pojasni veleč. gosp. Ivan Solnce, misijonar v St. Pavlu v severni Ame-

riki, v jako zanimivem govoru razmere ameriških izseljencev. Govornik naglaša, da so Američani preskrbeli že marsikaterega Slovence ob času bolezní, a doslej še niso pošiljali računov oskrbnih stroškov domačim občinam. G. misijonar pravi, da je živel več časa med Irci, videl njih bedo in revščino. Irci neradi zapuščajo svoje domovje, a če so prisiljeni, jemljó saboj v tujino kos domače zemlje, katero poljubljajo pred odhodom. Tudi Slovenec ljubi svojo rodno zemljo in zapušča jo le v sili. Sedaj niso najboljše razmere v Ameriki za izseljence; naši ljudje naj so torej previdni. Če pa že gredo v daljno Ameriko, naj se ogibljejo raznih domačih in tujih agentov, ki preže na raznih kolodvorih na izseljence, kakor izstradani pajki na muhe. Vsi narodi imajo že svoje agenture v Novem Jorku, le za Slovence se drugi ne zme-nijo, ko brezvestni agentje. Omenjal je pa gospod zlasti tudi, naj ne hodijo v Ameriko ljudje ki ne mislijo tam ostati, ampak le za par let tje gredó, da bi kaj denarja zaslužili pa šli zopet domu. Kdor pa je pošten in delaven, pa bi hotel služiti za hlapca, deklo, ker teh tudi v Ameriki jako pomanjkuje, bi sčasoma prislužil lepo svoto ter se preskrbel za stare dneve. Tudi temu govoru je sledilo živahno odobravanje. Okoli 6. ure predsednik zaključí zborovanje s trikratnim slavaklicem na sv. očeta in presvetlega cesarja.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Ministerski predsednik grof Badeni pride 3. avgusta na Kranjsko. Obišče najprvo Bled, potem si ogleda belo Ljubljano, da se prepriča kako se le-ta vzdiguje iz razvalin. Ekscelenci priredé različna društva in korporacije v Ljubljani serenado in bakljado. Prvi svetnik cesarjev pokazal je za časa potresa svojo naklonjenost Ljubljani, kakor se tudi sedaj pri svojem obisku zanima za razvoj mesta; obiskal bode „Narodni dom“, bolnišnico, mestno hišo, različne cerkve, deželne in državne zavode.

Deželni zbori, štajerski, koroški, zgornjeavstrijski in šlezjski so razpuščeni; volitve razpisane.

Ruski car bode sedaj potoval z velikim spremstvom po raznih vladarskih dvorih. Na Dunaj dojde 23. avgusta, kjer se bo mudil tri dni.

Kaj je novega po širokem svetu?

Turčija tiči globoko v dolgovih. Sedaj nameravajo prekucniti nekaj dolga na balkanske države, toda težko če se jim posreči. Črna gora in Srbska hočeta bojda v tem slučaju raje napovedati državni bankerot.

Krečansko vprašanje priklopelo je skorej do vrhunca. Ako Turčija ne pripozna opravičenih

zahtev kristjanov, dvignejo le-ti grško zastavo ter se hočejo popolnoma ločiti od Turčije. V tem slučaju mora potem Grška pokazati svoje lice. Tudi v Makedoniji vzdigujejo se vstaši. Le ker se bojé države večje vojne na Balkanu, postopajo tako malo strogo s Turčijo, toda vse kaže, da ji bije v Evropi zadnja ura.

Na otoku Kubi je vse pri starem. Spanjci se zaman trudijo da bi napravili mir. Ustaši se drže sedaj že čez leto dni, ter so bili vsi stroški, vse zmage Spancev brez uspeha.

Na Japonskem je sedaj taka beda in lakota, da je tamošnja vlada dovolila, da stariši svoje hčere prodadó. Lakote in pogina se bodo pač marsikateri rešili, ali kaj pa bo z nravnostjo?!

Piše se nam:

Iz Amerike, Cleveland O. [Konec.] 29. junija. — Čita se v 12. številki nam dragih „Dolenjskih Novic“ dopis iz Musininga, v katerem pripoveduje g. dopisnik našim mladenkam, kako lahko postane od doma sem prišla deklica tukaj srečna. Ali tega pa ni povedano, koliko več jih pa postane tukaj nesrečnih. Poznam jih precejšnje število mladih žen, ki z objokanimi očmi hodijo okoli znancev, in tudi okoli tovaren, da prosijo službe za svoje može.

Tukajšnja ženitev je sploh brez vsega premisleka, dasi bi bil ravno pri ženitbi dobri premislek najpotrebnejši. Mladič se oženi seveda na tovarniško ali rudniško delo. Tega pa ne prevdari, bode li imel delo zagotovljeno od danes do jutri, deklica na to še menj misli, ker že pregovor pravi, da ženske imajo dolge lase pa kratko pamet.

Posebno v sedanjih časih je tukaj na slabem stališču delavski stan, ker kapitalisti stiskajo delavsko ljudstvo od leta do leta boljše. Da bi si pa misli gojili, da se povrnejo dobri časi, je pa nemogoče; če eden delavec delo pusti, čaka jih na njegovo mesto 50. Ako se mladič v stari domovini oženi tudi že na zapuščeno posestvo, pa vendar ako skupno pridno delajo, je še upanje da si opomoreta; tukaj je drugače, obema pridnost ne pomaga, ker imata oba tako rekoč roke zvezane.

Da si pa držita „Beardhouse“ to je da imata mladeniče na stanovanji, tudi ne gre. Koliko iz med teh pa ima delo, da gotovo ob mescu plačajo? Ako jih je en mesec 15 na stanovanji, drugi mesec mogoče da že samo 5. Nikakor pa ne trdim da pridna dekline ne bi prav z lahka si tukaj lep denar prislužila. Ali koliko jih pa spozna, kaj denar velja? Smem trditi, da izmed 100 sem došlih jih na prste ene roke seštejemo, in drugič, da se ne bi prevzele. Ker seveda po tukajšnji šegi si mora omisliti klobuk na glavo; gugalni stol ji je tudi potreben, da se ziblje na njemu. Ako je primorana taka stvarca povrniti se v domovino, kako je ti mogoče, da bi doma z veseljem opravljala kmetjska opravila? Najbolj je resnična opomba uredništva v 12. štev. „Dolenjskih Novic“. Tudi jaz sem tega mnenja, ker so mi znane tukajšnje razmere, da nikdar ne svetovam poštenemu kmetškemu dekletu Amerike. Zapustil sem doma v stari domovini 2 hčerke, ki bi jih pa raje našel doma, da bi prosile od hiše do hiše koščeka kruha, nego da bi jih sem izvabil, da bi tukaj zgubljemale zdravje na duši in telesu.

Ali je kaj prijetnejšega za očeta in za mater, kakor da imata zdrave, vesele in pridne hčerke na svojem domu, kako veselo opravljajo svoja dela bodisi na polji ali v kuhinji. Kolika razlika je pa, ko se katera izmed tukajšnjih v domovino poverne s pokvarjeno obleko, z bledim obrazom in mogoče bolna na duši. Pazite rajši slovenski očetje in matere doma na svoje, ker v tujini vam na nje paziti je nemogoče, in odgovor katerega bode Bog od vas zahteval le vam v oskerb izročenih otrok, ne bode pretežak.

Ni res da Slovenka tukaj zasluži v treh letih do 3000 tolarjev; ampak splošna plača je od 10 do 15 tolarjev na mesec. Velika razlika!

Domače vesti.

(Premeščenje.) Profesorja novomeške gimnazije, gospoda Fon in Suhač gresta na srednjo šolo v Celje, ná nju mesta pa prideta gospoda Artelj iz Arnave in Vidmar iz Ljubljane.

(Našega prevzvišenega knezoškofa) sta obiskala zadnje dneve prevzvišena gospoda kneznadškof goriški Zorn in škof tržaški Sterk.

(Nove maše) bodo imeli v naši škofiji letos naslednji č. gg.: Iz četrtega leta: Jakob Benedičič, 2. avgusta v Šmartinu pod Šmarno Goro; Josip Erker, 9. avg. v Stari cerkvi (Srednja vas) pri Kočevju; Jos. Gliebe, 2. avg. v Polomu; Jan. Gnidovec, 26. jul. v Ajdovcu; Janez Godec, 9. avg. na Bohinjski Bistrici; P. Koprivec, 26. jul. v Škofji Loki; Janez Mihelčič, 26. jul. v Ljubljani pri sv. Petru; Ant. Plešič, 26. jul. pri sv. Katarini; Luka Preželj, 24. jul. v stolnici pri altarju N. Lj. Gospe; Anton Žnidaršič, 2. avg. v Dobropolju. Iz tretjega leta č. gg.: Janez Baloh, 25. jul. v Ljubljani pri Sercu Jezusovem; Janez Klemen, 9. avg. na Brezovici; Frančišek Oranič, 9. avg. v Križih pri Teržiču; Jakob Ramovš, 2. avg. v Smedniku; Janez Smukavec, 2. avg. v Srednji Vasi v Bohinju; Andrej Širaj, 26. jul. v Šmarijah na Dolenjskem; Janez Žavbi, 9. avg. v Srednji Vasi v Bohinju.

(Slovenču čast.) V kiparski šoli na Dunaju je dobil prvo darilo Slovenec, akademik Alojzij Repič iz Vrhpolja pri Vipavi.

(† Umrl) je preč. gosp. Peter Berčič, bivši župnik v Starem Logu. Vsled bolezni je šel v pokoj, prvega julija se je prselil v ljubljansko hiralnico ter tu v 43. letu sklenil svoje življenje. Naj v miru počiva!

(† Umrl) je v St. Jerneji 23. julija po dolgem bolehanji gosp. Josip Kessler, ključavničarski mojster in posestnik. Naj v miru počiva!

(Novomeške občinske volitve) vršile so se 15. julija, in sicer za III. razred ob 8. uri, za II. razred ob polu dveh in za I. razred ob štirih popoldne. Volitve ste se udeležili dve stranke s precej močno borbo. Izid je bil naslednji: V III. razredu so bili izvoljeni z glasovi: 89 Maks Brunner, 87 Vincenc Umek, 81 Ivan Krajec, 80 Janez Mehora, 75 Anton Kos, 74 Adolf Pauser mlajši; za namestnike: 83 Jožef Jazbec, 76 Jožef Dular, 73 Janez Ferlič. V II. razred: 16 dr. Jakob Schegula, 15 Karol Rösman, 14 Otmar Skale, 14 Tomaž Valka, 13 Adolf Guštin, 12 France Perko; za namestnike: 16 Viktor Durini, 14 France Košiček, 10 Leopold Kopač. V I. razred: 29 dr. Peter Defranceschi, 29 dr. Albin Poznik, 28 Ignacij Fajdiga, 28. Adolf Pauser senior, 25 Ljudevit Golia, 22 Teodor Vidic; za namestnike: 26 Martin

Mohar, 26 J. N. Surz, 22 Albin Smola. — Minolo soboto pa je bila volitev župana in odbornikov pod predsedstvom gosp. dr. Poznika. Županom je bil izvoljen gosp. dr. Jakob Schegula, svetovalcem pa gg. dr. Albin Poznik, Adolf Pauser in Makso Bruner. Novoizvoljeni župan le na intenzivno prigovarjanje izjavi da županstvo sprejme, zahvaljuje se za izkazano mu čast, obljubljuje, vso skrb in vse moči obračati v korist mesta in prebivalstva. Povdarja plodovito delovanje njegovega prednika gosp. Perko, ter ga prosi, ostale častne mesta, ki jih zavzema, obdržati. — Gosp. predsednik dr. Poznik pozdravi novega gospoda župana, priporočuje mu blagor mesta, ter se tudi v laskavih besedah spomni bivšega gosp. župana Perkota, povdarja njegovo neumorno pridnost in uspešno delovanje, ter da se pri novi izvolitvi ni nanj oziralo, ker je s premnogimi opravili silno preobložen. — Slovesna zaobljuba gosp. župana in svetovalcev vršila se je v ponedeljek ob 6. uri v navzočnosti gosp. c. kr. okr. komisarja Kreseta, ki je nadomestoval odsotnega gosp. okr. glavarja. — Na večer izvolitve igrala je mestna in meščanska godba na čast novoizvoljenemu županu, ki je ravno ta dan svoj imendan praznoval, pri njemu in drugih dostojanstvenikih, požarna bramba pa je priredila ob enem veliko bakljado. Pri Tučku pa je bil koncert, kateri je bil brez prejšnje napovedi dobro obiskan.

(Dvajsetletnica novomeške požarne brambe) vršila se bo 15. in 16. t. m. na kaj slovesen način, in se požarna bramba kaj pridno pripravljala na sprejem gostov. Slavnostni vsopred je sledeči: Na predvečer ob polu 9. uri: Mirozov. Soboto, 15. avgusta: Zjutraj ob 5. uri: Budnica. Dopoldan ob polu 10. uri: Sprejem došlih društev in gostov na kolodvoru. Dopoldan ob polu 11. uri: Sv. maša v samostanski cerkvi. Dopoldan ob 11. uri: Sprevod po mestu in pozdrav gasilnih društev po mestnem županu. Dopoldan ob polu 12. uri: Javna vaja novomeškega gasilnega društva na glavnem trgu. Popoldan ob 1. uri: Skupni banket na Tučkovem vrtu. Popoldan ob 4. uri: Zbirališče na glavnem trgu z vlakom ta dan odhajajočih gasilcev in gostov. Od polu 6. ure: Ogled novomeške okolice. Zvečer ob 8. uri: Koneert na Tučkovem vrtu. Nedeljo, 16. avgusta: Zjutraj ob 5. uri: Budnica. Dopoldan ob 10. uri: Zborovanje delegatov v mestni dvorani. Popoldan ob 1. uri: Skupni obed delegatov. Popoldan ob 4. uri: Spremljevanje odhajajočih delegatov in gostov na kolodvor.

(Evharistični shod) so imeli 30. julija v Ljubljani duhovni naše škofije. Namen shoda je bolj in bolj poživiti ljubezen do Jezusa ter vsled tega češčenje presv. Rešnjega telesa pri sebi in družih. Jako veselo je, da se v tej reči zadnja leta začenja po katoliškem svetu sploh veselo gibanje.

(Poštne nakaznice.) S 1. avgustom nadalje dostavljale se bodo pri tukajšnjem uradu poštne nakaznice z zneskom vred, dostavnine bo plačati za znesek do 2 glđ. jeden krajcar, za višje pa 3 kr. Ako ima kedo več nakaznic ob enem dostavljenih, pa za najvišji znesek 3 kr. in za druge 1 kr. Tudi je na novo upeljano, da se mora denar po poštni nakaznici sprejeti tekom osmih dni, drugače zapade in se vrne pošijatelju nazaj; tisto velja tudi za druge vožne pošiljatve.

(Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Novo mesto) vršil se bo, ker je bil oni od 23. julija preslabo obiskan, v ponedeljek 3. av-

gusta ob 6. uri v prostorih „Nar. čitalnice“ z znanim že priobčenim vsopredom. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi

(Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda) vršila se bo letos v Ljubljani 11. avgusta.

(Izvrševalni odbor sloveskih delavskih stanov) sklicuje letnje skupno posvetovanje na dan 15. in 16. avgusta. Vsopred. Zborovalci se zbirajo dné 15. avgusta zjutraj v rokodelskem domu v Poljskih ulicah: Ob 8. uri sv. maša v cerkvi Jezusovega Srca. Prvo posvetovanje je od 9.—12. v rokodelskem domu. Posvetovanje se nadaljuje od 2.—4. Ob 4. priredi slov. katol. del. pevsko društvo „Zvon“ veselico. Dné 26. avgusta: Ob 8. sv. maša v cerkvi Jezusovega Srca. Ob 1/2 10. shod slov. katol. del. društva.

(Maturó je delalo), v Ljubljani 73 osmošolcev. Z odliko jih je izvršilo 13, s prvim redom 44, za dva meseca odloženih je 15 in za eno leto samo eden. Gotovo je to jako povoljen vspeh. — V Gorici je delalo maturo 17 osmošolcev; 14 jih je skušnje napravilo, dva sta pala za eno leto, jeden za dva meseca, med temi 14 imajo odliko štirje. — V Novem mestu je delalo maturo 14 osmošolcev. Odliko je dobil eden. — prestalo je skušnje z navadnim prvim redom 8, trije so odloženi za dva meseca, dva za eno leto.

(Brunerjevo gostilno v Novem mestu) je vzel v najem g. Fric Novak, v Ljubljani dobro znan iz hotelov pri „Slonu“ in pri „Lloydu“.

(Okrajna posojilnica v Mokronogu) bo imela dne 9. avgusta t. l. popoldne ob pol petih v šolskem poslopji v Mokronogu izvanredni občni zbor v svrhu nakupa društvene hiše, h kateremu vse združnike najuljudneje vabi. Po preteku pol ure se bo zborovalo ne glede na število navzočih združnikov.

(Pri sv. Miklavžu na Gorjancih) bo duhovno opravilo letos 11. pobinkoštno nedeljo dne 9. avgusta. Med sv. mašo bo darovanje za cerkvene potrebe. Treba je zvonik pokriti z novo streho, dolga je pa tudi še plačati 1477 gl. 88 1/2 kr. Cerkev nima drugih prihodkov kakor prostovoljne darove, ktere častilci sv. Miklavža na altar pokladajo. Opravilo bo ob 10. uri.

(Trtoreja.) Letošnjo pomlad je bilo iz državnih trtnic razdeljenih med vinogradnike v novomeškem okraju 26.000 ključev in 34.167 korenjakov. Največ jih je dobila novomeška kmetijska podružnica.

(Nalivi in viharji) letos po našej domovini ne počivajo. Zahvaljevati moramo Boga, da nam toča ne napravlja pri tem še posebne škode, da si po raznih krajih ni bilo popolnoma brez nje. V Stopiški župniji na priliko sta toča in naliv napravila znatno škodo v vaseh Gorenja Težka voda, Dolž in Vrh.

(Za III. zasedanje porotnih obravnav v Novem mestu), katero se prične 3. avgusta, so izžrebani glavnim porotnikom naslednji gg.: Hočevar Ant., pos. na Studencu; Malič Peter, pos. na Vinici; Rajmer Ant., pos. in trg. v Metliki; Zorko Fl., pos. v Družinski vasi; Miklič Anton, pos. v Štatenberku; Marinčič Mart., pos. na Gorici; Kržičnik Ant., pos. in usnjar v Mokronogu; Kambič Mat., pos. iz Krasinca; Košak Jos., pos. na Dol Kronovem; Kolar Jan., pos. y Kotu; Doltar Jos., pos. in mlinar v Črnomlji; Seljak Jan., pos. na Dobravi; Loy Al., pos. v Kočevji; Vrtin Jan., pos. na Doblíah; Puntar Jos. ml., pos. na Gor. Pijavškem; Bukovec Jos., posest. v Klečah; Pehani Fr., pos. v Žužemberku; Verbič Fr., pos. v Gaberji; Staudohar Pet., trg. v Predgradu; Peče Jan.,

pos. na Bisterci; Tratar Ant., pos. na Malkovcu; Čurek Fr., pos. na Loki; Bučar Lav., pos. in usnjar v Kostanjevici; Papež Jos., pos. v Dol. Boštanji; Majerle Jan., pos. iz Otovec; Majerle Peter, gostiln. in mesar v Predgradu; Škubic Jos., Mat., pos. v Črnomlji; Jutraž Fr., pos. in klepar v Metliki; Rus Jan., pos. v Brežah; Stipanič Janez, pos. v Gradacu; Lakner Mih., pos. v Knežji Lipi; Bukovec Jan., pos. na Mrzli Luži; Vesel Jos., pos. in trg. v Zamostecu; Walland Fr., pos. v Žužemberku; Barc Pavel, trgovec v Predgradu. — Nadomestnim porotnikom naslednji gg.: Božič Fr., pos. in trg., Ferlič Jan., posest., Košiček Jos., pos. in ključ., Kopač Leop., klobučar, Brunner Maks, pos., Kunc Karol, klobučar, Fischer Karol, pos., Grossmann Karol, odvetn. koncip. iz Novega mesta; Mrvar Fr., pos. iz Vel. Škerjanč.

Loterijske številke.

Trst 18. julija	47	50	1	48	78
Gradec 25. "	37	68	73	82	44

ZAHVALA.

Za milo sočutje mej boleznijo in ob smrti moje nepozabljive soproge, oziroma sestre tete in svakinje, gospe

MARIJE MIKULA

izrekam tem potom vsim srčno zahvalo; sosebno pa še preč. duhovščini, slavn. požarni brambi in častitim gosp. pevcem, vsim prijateljem in znancem za obilno spremstvo k večnemu počitku in podarjene lepe vence, vsim izreka toplo zahvalo.

Toplice, 28. julija 1896.

(178) Žalujoči soprog Izidor Mikula.

Oklic.

Javno se naznanja, da se hočeta poročiti 1. Vincencij Hutter, rudokop, stanujoč v Oberhausen, sin iz zakona Matija Hutter, kmetovalca, in Jere, rojene Krische, umrle v Toplicah, in 2. Marija Jerič, brez obrti, stanujoča v Oberhausen, poprej pa v Ljubljani, bči iz zakona Mihael Jeriča, kmetovalca umrlega v Bec, in Jožefe roj. Lomovšek stanujoče v Bec.

Ta oklic se ima objaviti v občinah Oberhausen, Toplice in v Ljubljani.

Oberhausen, dné 24. junija 1896.

Uradnik za zakonske zadeve:

Deistung.

Razglas!

Vsled postave z dne 28. marca 1892. l. št. 61 drž. zakona se dovoljuje tistim posestnikom, katerih vinogradi so uničeni od trtne uši in kateri so zaradi trtne uši v začasni stiski, za obnovitev vinogradov z ameriškimi trtami neobresten predujem v denarjih iz državnega in deželnega zaklada.

To se daje s tem pristavkom na znanje, da se morajo dotične prošnje, katere so s prilogami vred nekelekovani, najdalje do

1. septembra 1896. t. l.

pri c. kr. okrajnem glavarstvu vložiti, ker se na vse po temu obroku vložene prošnje za delavno dobo leta 1896/7 ne bi moglo ozirati.

Prošnjam je treba priložiti:

- 1.) posestni list,
- 2.) zemljeknjižni izpisek,
- 3.) načrt kako se bo vršilo delo, in prevdarek stroškov.

Obrazci za prošnje in gori omenjeni načrt se dobijo brezplačno pri c. kr. okrajnem glavarstvu.

C. kr. okrajno glavarstvo v Krškem,

dné 28. julija 1896.

Št. 4468.

Edikt.

IV¹⁸⁹⁶₁₀₃

Od c. kr. okrajnega sodišča v Metliki se daje na znanje, da je dné 3. aprila 1896 v Metliki št. 222 umrl tukajšni posestnik Jakob Stariha, ki je zapustil ustmeno oporoko, v koji je imenoval dedičem svojega brata Janeza Stariha iz Omote št. 11 in svojo sestro Marijo Ivanetič iz Vrtače št. 6, in, ki je razven tega zapustil ženitno pogodbo z dne 17. oktobra 1876 posl. št. 3660.

Ker sodišču ni znano, kje se zadržuje dedič iz pogodbe Katarina Stariha rojena Žugelj, tako se nji naroča, da se naj v enem letu od spodaj zapisanega dné pri tem sodišču oglasi in odda dedno izjavo, ker bi se sicer zapuščina razpravljala z dediči, ki se bodo priglasili in z kuratorjem, ki se je njej imenoval.

C. kr. okrajno sodišče v Metliki,

dné 17. julija 1896.

(181)

Št. 4468.

Edikt.

IV¹⁸⁹⁶₁₀₃

Od c. kr. okrajnega sodišča v Metliki naroča se onim, ki imajo do zapuščine dne 3. aprila 1896 v Metliki št. 222 z zaostankóm pismene oporoke in dedne pogodbe zamrlega Stariha Jakoba kake terjatve, da te terjatve dne 3. avgusta 1896 ob 9. uri pri tem sodišču naznanijo in izkažejo, ali pa, da to do istega časa pismeno storijo, ker sicer ne bi mogli iz zapuščine, če bi se ž njo naznanjene terjatve poplačale, če ne bi bili zastavnopravno zavarovani, ničesar terjati.

C. kr. okrajno sodišče v Metliki,

dné 17. julija 1896.

(182)

Razglas.

V četrtek dné 6. avgusta 1896

vršil se bo

v Črnomlji živinski sejm,

na kateri se vabijo prodajalci in kupci.

Mestno županstvo v Črnomlji,

dné 28. julija 1896.

(185)

Franc Bobnar,

kovač v Novem mestu,

uljudno naznanja, da ostane v novo zidanej kovačiji poleg pokopališča, — in se priporoča slav. občinstvu v najraznovrstnejša kovaška dela, ker se je po večjih fabrikah v delu izuril, ter je povoljno z orodjem preskrbljen, lahko vse prevzame. — Tudi sprejme

krepkega in pridnega dečka

v poduk.

(186—1)

Klavir in male orglje

s petimi spremeni — trije cinasti in dva lesena — v dobrem stanu, je primerno ceno v Novem mestu št. 82 na prodaj. (155—2)

Za prav nizko ceno proda se iz proste roke hiša v Žužemberku št. 143

z dvema kletima, hlevom in dvema svinjakoma ter zemljiščem v površji okoli 11 oralov ter s prostorno pristavo. — Natančneje pri lastniku

(179—1)

Josipu Šusteršiču.

Hiša na prodaj.

V Novem mestu je hiša v Ozki ulici števil. 191, radi premembe gospodarjevega bivališča na prodaj. Več pové gosp. Vinko Umek v Novem mestu. (175—1)

Prenovljeno lepo stanovanje

v prvem nadstropju hiše št. 204., z lepim razgledom, obstoječe iz treh sob, kuhinje itd., z vrto ali tudi brez vrta, je oddati s 1. avgustom. (159—3)

Na prodaj

je turbin za 40 konjskih sil, velika pumpa z dvema cilindroma, katera dvojno vleče in žene, z roko ali silo za gnati, in velika skoraj nova cirkularna žaga za tavoletе. — Vse to in še druga železnina se dobi prav po nizki ceni pri (180—1)

Jan. Lenardu v Rajhenburgu ob Savi.

Majhna štacuna z blagom vred,

vrednost blaga 800 do 1000 gld., je takoj za oddati na priličnem prostoru v Trebnjem h. št. 25. (188—1)

Prašičke jorkširskega plemena

in

prav dobro vino

lastnega pridelka — iz Trškegore — ima na prodaj

deželna kmetijska šola na Grmu. (176)

Kupovalci vina, pozor!

Na Topolovac-u v Istri pošta Opertalj, dobi se še mnogo pristnega belega in rudečega vina, po 15—16 gld. hektoliter. Obrnite se na Matija Knavs-a. (130—5)

V Zalogu poleg Novega mesta, tik železnične proge Novomesto-Straža na prodaj je

lepa nova hiša

v jedno nadstropje. Z hišo se lahko kupi ali samo jedna njiva, ali ves grunt s opekarno vred. — Več se izve pri lastniku

Jože Kozina,

(177)

Zalog št. 7. pošta Novo mesto.

Stanovanje.

V hiši „Katoliške družbe rokodelskih pomočnikov“ št. 171 se s 1. septembrom odda stanovanje s 3 sobami. Poizve se pri podpisnem ali pri g. A. Jarcu, trgovcu na Velikem trgu.

(174—2)

Dr. J. Marinko.

Doklica,

ki je tudi šivanja vešča, sprejme se takoj v prodajalnico.

Več pové opravništvo tega lista. (170—2)

V grajščini Zalog, Breitenau je na prodaj še popolnoma dobra

mlatilnica

(Göppel mit Dreschkasten),

močna dve in pol konjskih sil.

Dobiva se vsak dan fino svežo namizno surovo maslo, kilo po 1 gld. 10 kr — Dalje ima materijal za stavbe, strešno in zidarsko opeko, (Falzziegel), vse ceneje, kakor v kateri si bodi opekarni.

Graf Thurnovo grajsko oskrbnništvo

v Zalogu, Breitenau. (161—3)

Posušene gobe

ali jurje, kupuje v vsaki množini

(165—3)

Anton Jakac,

gostilničar v Kandiji pri Novem mestu.

LODOVICO VISENTINI,

Trst, ulica S. Nicolo št. 12

kupuje

suhe gobe za jesti, maslo in druge

domače pridelke

ter plačuje po najboljših cenah. — Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati na prej omenjeno registrovano tyrdko. (187—2)

P. n.

Usojam se najuljudneje naznaniti, da sem prevzel v torek dne 28. julija vodstvo od Steinfeldske pivovarne bratov Reininghaus v Gradcu v najem vzete, starorenomirane

gostilne gosp. Maksa Brunerja v Novem mestu.

Potrudil se bodem kot zastopnik imenovane pivovarne s pozorno postrežbo, ukusnimi jedili, izbornimi vini, posebno s pristinimi dolensjkimi vrstami, kakor tudi z najboljšim Reininghauskim marčnim pivom p. n. goste najbolje zadovoljiti.

Za prijazen obisk prosi z velespoštovanjem

Fric Novak,

prej glavni natakar v hôtelu „Lloyd“ v Ljubljani.

(184-1)

Zaloga piva pivovarne Reininghaus je v isti hiši, kjer so se povečšale ledeniške kleti, in se vabijo gospodje gostilničarji prijazno na odjemanje splošno znanega izbornega marčnega in uležanega piva v sodih ter se zagotavlja izredno pozorna postrežba.

Dve hiši na prodaj!

V Žužemberku na prodaj je hiša št. 14 z gospodarskimi poslopji in vrtom, in hiša št. 26 ravno tam. Obe hiši ste v dobrem stanu, nadstropje visoko, prostorne in pripravno priredjene.

Ponudbe naj se pošljejo (148-4) gozdarskemu uradu v Sotesko, p. Dvor.

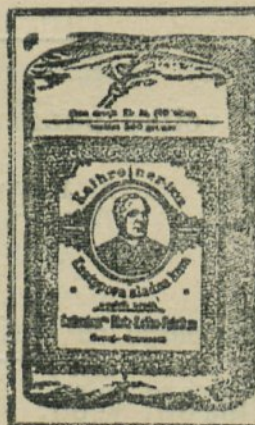
Kdor hoče kaj kupiti blaga za obleke, bodi-si suknjo, cajn ali ženske obleke, narejene srajce (Jägerhemden), kravate itd., potem kavo, sladkor, riž (rajž), olje, jedilno in namizno, moko in sploh vse v špicerijo spadajoče reči, kakor tudi železnino: lopate, krampe, sekire, teske za pluge, lomeže za lesene in železne pluge, žage, verige, žico (drat), kovanje za vrata, okna itd.; ako ima kdo za prodati stari mesing, kufer, veštajn (Weinstein), cinasto posodo, svinc, jajca, konoplje, kimmel in še druge reči, naj se oglasi pri

Küssel in Končan,

v Novem mestu pri okrožnem sodišču v gospej Bervarjevi hiši ali pa pri filijali (podružnici) v Šmihelu.

Postrežba poštena, dobro blago, nizke cene.

Posebno se zdaj priporoča, da posestniki travnikov dajo kimmel pobirati, ker se za mali trud lahko veliko zasluži. (168-2)

Kathreiner's
KNEIPPOVA SLADNA KAVA

je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavoje s imenom:

Kathreiner

Na prodaj je

ceno in pod ugodnimi pogoji, skoro nov mlin, ki ima vedno dosti vode. Isti ima tri tečaje in stope. Nahaja se zraven travnik in vse potrebno gospodarsko poslopje. — Več pove

Rudolf Kunstelj,

(146-4) gostilničar v Škocjanu na Dolenskem.

Podpisani naznanja, da dela prav po nizki ceni lepe vsakovrstne lončene pečji Visoke za greti, kmetske za kruh pečji, in štedilna ognjišča (šparherde) in vsa k temu spadajoča dela glinene robe raznih barv, ter si dovoljuje, te s tem slavnemu občinstvu in častiti duhovščini priporočati.

Franc Piletič,

pečarski mojster v Gradcu pri Metliki na Dolenskem.

(164-3)